

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Στη χώρα μας η ενημέρωση έχει γίνει δύσκολη πολύ

Άρθρο της Βίβιαν Στεργίου από την έντυπη LiFO. Παρατίθεται συντομευμένο και διασκευασμένο.

Ένα «δείτε τι έγινε στην Αμερική» πλανάται¹ εδώ και καιρό στον αέρα, αφότου μια ιδιωτική εταιρεία έσβησε το μικρόφωνο ενός επικίνδυνου, πλην φοβερά δημοφιλούς πολιτικού. Άνοιξε μια συζήτηση για το πόσο σημαντική είναι η αξιόπιστη πληροφόρηση² ή πόσο επικίνδυνα είναι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ειδικά όταν γίνονται η βασική πηγή ενημέρωσης για κάποιους.

Εδώ, στη χώρα μας, πέρα απ' την κακή επίδραση των social³ στην πληροφόρηση και στη δημοκρατία, έχουμε και κάτι επιπλέον να αναλογιστούμε: τι συμβαίνει με τα («παραδοσιακά») μέσα ενημέρωσης; Έχουν αποτύχει παταγωδώς⁴ να μεταδώσουν ειδήσεις αξιόπιστα, αμερόληπτα⁵ ή έστω επαρκώς σφαιρικά.

Μάλιστα, σε μια εντελώς κρίσιμη συγκυρία, με τις ανισότητες να βαθαίνουν, σπουδαίες δημοκρατίες να τρίζουν και την πανδημία να θερίζει, το πράγμα πήγε απ' το κακό στο χειρότερο. Η πληροφόρηση είναι τρομακτική, προσανατολισμένη προς τις εντυπώσεις και τις ειδήσεις που «τραβάνε». Μια δημοκρατία, όμως, χρειάζεται και ρεπορτάζ και δημοσιογράφους που ερευνούν – προφανώς δεν εννοώ τα εκτενή «ρεπορτάζ» για την κακοκαιρία.

Η ιδέα ότι τα μέσα ελέγχουν την εξουσία φαίνεται να έχει ξεχαστεί. Τα μέσα ενημέρωσης είναι προβλέψιμα, με συχνά εντελώς κουτσομπολίστικη στρατηγική. Εθίζουν τον κόσμο σε μια εντελώς αντιδημοκρατική λογική, όπου πρέπει να είσαι υπέρ ή κατά, με τον έναν πολιτικό ή με τον άλλον.

Αυτό δεν θα εξελιχθεί καλά. Πολύς κόσμος, αναγνωρίζοντας αυτή την κατάσταση, ενημερώνεται απ' τα social. Ούτε αυτό είναι ασφαλές, γιατί εκεί η κατάσταση θυμίζει αυτό

¹ (εδώ) υπάρχει

² μετάδοση αληθινών ειδήσεων, αποφυγή της παραπληροφόρησης

³ μέσα κοινωνικής δικτύωσης

⁴ τελείως

⁵ χωρίς να παίρνουν το μέρος κάποιας πλευράς, αντικειμενικά

το παιχνίδι στα λούνα παρκ με τους καθρέφτες, όπου ο καθένας βλέπει τον εαυτό του πιο μεγάλο ή πιο μικρό, παραμορφώσεις και φαντάσματα.

Η εμπιστοσύνη στη δημοσιογραφία χάνεται, οι απαιτήσεις των πολιτών λιγοστεύουν. Το σκεπτόμενο κομμάτι κάνει μια επιλογή πηγών (περιλαμβάνοντας πολλά ξένα δίκτυα), ένα μέρος των πολιτών απλώς αφήνεται και καταναλώνει παθητικά νέα, ενώ άλλοι χάνονται στα σκοτάδια του Ίντερνετ, σε ομάδες με σκληροπυρηνικές⁶ απόψεις, αναζητώντας «αυτό που μας κρύβουν». Ο δημόσιος διάλογος θρυμματίζεται⁷. Οι πολίτες βάζουν καρδούλες σε γιατί στο Ίνσταγκραμ⁸. Οι εξουσίες απολαμβάνουν μια γαλήνη την οποία, στο πολίτευμά μας, δε δικαιούνται, ενώ, όσοι τρέφονται απ' το βούλιαγμα της δημοκρατίας, παραμονεύουν.

A3. Αποφασίζεις να γράψεις ένα άρθρο για το σχολικό περιοδικό, έχοντας ως αφόρμηση το μη λογοτεχνικό κείμενο. Στο δικό σου άρθρο να επικεντρωθείς στο ακόλουθο ερώτημα: Με ποιες τεχνικές ένας χρήστης μπορεί να προστατεύσει τον εαυτό του από την παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο; (200- 250 λέξεις)

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

Στο παιδί μου

Ποίημα του Μ. Αναγνωστάκη από τη συλλογή «Ο στόχος» (1970).

«Στο παιδί μου δεν άρεσαν ποτέ τα παραμύθια
Και του μιλούσανε για Δράκους και για το πιστό σκυλί
Για τα ταξίδια της Πεντάμορφης και για τον άγριο λύκο
Μα στο παιδί μου δεν άρεσαν ποτέ τα παραμύθια
Τώρα, τα βράδια, κάθομαι και του μιλώ
Λέω το σκύλο σκύλο, το λύκο λύκο, το σκοτάδι σκοτάδι,
Του δείχνω με το χέρι τους κακούς, του μαθαίνω
Ονόματα σαν προσευχές, του τραγουδώ τους νεκρούς μας.
Α, φτάνει πια! Πρέπει να λέμε την αλήθεια στα παιδιά.»

⁶ ακραίες, φανατικές

⁷ κομματιάζεται

⁸ γνωστό μέσο κοινωνικής δικτύωσης

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια είναι η προτροπή- συμβουλή του ποιητικού υποκειμένου; Σε βρίσκει σύμφωνο ή όχι και γιατί;

ή

2. Ακολουθώντας την ίδια τεχνοτροπία, γράψε ένα ποίημα, ίδιας περίπου έκτασης, με το οποίο θα δίνεις μία άλλη συμβουλή στους ενήλικες/ κηδεμόνες όσον αφορά τη συμπεριφορά τους απέναντι στους νέους/στα παιδιά τους. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις αυτούσιες ή παραλλαγμένες κάποιες φράσεις του ποιήματος, αν το επιθυμείς.

Μονάδες 25